

децентралізація управління в сфері вищого образования, качество высшего образования, Закон Украины «О высшем образовании», Кабинет Министров Украины Министерство образования и науки Украины.

Summary

Ulozhenko V. Legal aspects of modernization of public administration universities in Ukraine.

The paper research the legal principles of public administration in Ukraine, based on the National Doctrine of Education and the Law of Ukraine “On education” and “higher education”. In particular, there is the need for decentralization of higher education through a clear separation of functions of central and regional authorities and the transfer of powers from the first to the last. Considered problematic aspects of the system of higher education that hinder its development and modernization. In particular, the predominant use of instruments of direct impact (public procurement, licensing, accreditation, quality control of higher education, setting standards, regulations, etc.); availability of higher education, public administration which does not implement by Ministry of Education and Science of Ukraine and other central executive authorities.

Key words: higher education, higher education, public administration, universities, autonomy of the university, state and public administration of higher education, decentralization of governance in higher education, quality of higher education, the Law of Ukraine “On education”, the Cabinet of Ministers of Ukraine Ministry of education and Science of Ukraine.

УДК 341.233.111

Я. В. ШАШЕНОК

Ярослав Валерійович Шашенок, аспірант Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Будь-які суспільні відносини, як відомо, перебувають у постійному розвитку, що, у свою чергу, обумовлює модифікацію сталих категорій і трансформацію їх в нові поняття. Одним з таких понять є «фінансовий контроль» та «державний фінансовий контроль». У вітчизняній і зарубіжній економічній та фінансово-правовій науці існують відповідні дослідження вказаних понять. Однак проблематика змісту видів, форм, методологічних засад організації фінансового контролю і державного фінансового контролю в Україні в умовах формування ринкової економіки обумовлюється необхідністю подальшого дослідження. Крім того, публічний характер фінансових правовідносин розкриває зміст фінансового контролю в нових аспектах, що, у свою чергу, впливає як на розуміння державного фінансового контролю, так і його межі. На даний час чинне законодавство України не містить однозначного визначення понять «фінансовий контроль» і «державний фінансовий контроль», чітко не визначена система органів контролю, відсутні норми, які б забезпечили ефективне проведення контрольних заходів тощо.

Основою у змісті понять «фінансовий контроль» та «державний фінансовий контроль» є термін «контроль». У науковій літературі обґрунтовується теза, що контроль належить до найважливішої функції держави¹; він є основним засобом забезпечення законності та дисципліни в різних галузях народного господарства². У зв'язку з цим у низці наукових праць акцентується увага щодо подвійної природи контролю. З одного боку, – це функція управління³, а з іншого, – форма зворотного зв'язку, що дає змогу встановити точність додержання параметрів визначених для системи, виявити відхилення та визначити шляхи подолання наявних перешкод для ефективного функціонування всієї системи⁴.

Подвійна природа поняття «контролю» простежується в його етимології. З французької мови *controle* перекладається як зворотній, вторинний запис з метою перевірки першого запису, нагляд. В англійській мові *control* використовується в іншому значенні – влада, панування, насильство⁵.

Отже, при з'ясуванні сутності контролю необхідно враховувати його подвійну природу: у першому випадку контроль – це діяльність системи уповноважених контролюючих суб'єктів, що спрямована на перевірку та оцінку діяльності, результатів підконтрольних об'єктів. В іншому – контроль виступає невід'ємним елементом управління відповідним об'єктом, що здійснюється з метою забезпечення законності, раціональності, ефективності й достовірності діяльності та її результатів. З огляду на ці обставини контроль існує в якості зовнішньої системи нагляду за підконтрольними об'єктами, який здійснюється уповноваженими суб'єктами загальної та спеціальної компетенції, а також і внутрішньої, оскільки система контролю, виступає одним із елементів організації управління з боку задіяних учасників. Виокремлення елементів зовнішнього та внутрішнього контролю також простежується і в системі органів державного фінансового контролю, яка функціонує з урахування специфіки фінансових правовідносин. Таким чином, зовнішній державний фінансовий контроль передбачає існування незалежного вищого органу фінансового контролю, завданням якого є перевірка ефективності внутрішнього контролю. Натомість, система органів внутрішнього держав-

ного фінансового контролю сформована як один з елементів системи управління для перевірки внутрішньої діяльності.

Кінцевим призначенням фінансових ресурсів, як відомо, є забезпечення розширеного відтворення і задоволення суспільних інтересів та потреб, де кожний громадянин і держава в цілому безпосередньо заінтересовані в їх ефективному використанні. Звідси об'єктивно виникає потреба в управлінні фінансовими ресурсами, а, відтак, і в фінансовому контролі⁶.

У фінансовому праві України інститут фінансового контролю позиціонується по-різному, а саме: як комплексна система, що складається з контролюючих органів державного і недержавного секторів економіки, діяльність яких спрямована на забезпечення економічної безпеки держави та інтересів суспільства; у зв'язку з публічним характером фінансових правовідносин фінансовий контроль є втіленням державного фінансового контролю без врахування особливостей природи поняття «державний контроль», подвійної природи поняття «контроль», категорії «фінанси». Неоднаковий підхід до розуміння «фінансового контролю» пов'язаний з його дослідженням представниками економічної науки як комплексного інструменту та представниками фінансово-правової науки, що вказують на публічну складову фінансового контролю зі всіма його похідними результатами: фінанси виключно виступають державними фінансами і переважно у формі грошей, фінансовий контроль ідентифікується як перевірка, фінансовий контроль є функцією управління, в результаті чого недостатньо аналізується система органів контролю.

При дослідженні фінансового контролю та державного фінансового контролю І. Б. Стефанюк обґрунтовано зауважує, що це – два різні поняття. Фінансовий контроль є суто науковою дисципліною, а державний фінансовий контроль – вид діяльності певної групи суб'єктів контролю. Причому йдеться не про конкретно-го суб'єкта контролю, оскільки фінансовий контроль як вид діяльності сам по собі не існує, говорити про його розвиток можна лише за умови, що він має ознаки виконавця. Кожен суб'єкт фінансового контролю трансформує його для власних потреб. Таким чином формується нова цінність – підвид державного фінансового контролю, який слід поглиблено досліджувати⁷. З огляду на динамічний розвиток суспільних відносин фінансовий контроль зі всіма його особливостями не може розглядатися виключно як наукова дисципліна, оскільки державний фінансовий контроль, що є його складовою, характеризується видом діяльності певної групи суб'єктів.

Існуюча в науковій літературі позиція щодо розмежування змісту понять «фінансовий контроль» і «державний фінансовий контроль» (Н. С. Вітвицький, І. Ю. Чумакова, Т. М. Коцурпатий, Т. М. Фенченко) ґрунтується на тому, що державний фінансовий контроль є однією з важливих функцій державного управління, яка полягає у сприянні реалізації фінансової політики держави і є різновидом фінансового контролю, що здійснюється відповідними органами державного фінансового контролю⁸.

Фінансовий контроль, на наш погляд, повинен аналізуватися в різних аспектах управління, всебічно, без переваги якогось одного аспекту або елемента управлінської діяльності, оскільки такий розгляд звужує його сутність до суто управлінських дій, що, безумно, має величезне значення для організації внутрішнього контролю у будь-якій галузі, але є недостатнім для організації системи контролю і потребує зовнішнього спостереження за фінансовою сферою⁹.

П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан слушно зазначають, що «... зміни реалій останнього десятиліття, впродовж якого єдина державна власність замінена державною, колективною і приватною, призвели до посилення ролі державного фінансового контролю, який є невід'ємним і важливим складником державного регулювання економіки, оскільки покликаний забезпечити цей процес достовірною інформацією...¹⁰».

Досліджуючи дану проблематику, В. П. Нагребельний обґрунтовано вважає, що державний фінансовий контроль – це вид фінансової діяльності держави щодо перевірки застосування встановлених законодавством методів контрольної діяльності, законності та раціональності дій суб'єктів господарювання в процесі створення, розподілу та використання грошових фондів держави¹¹.

У науковій літературі також висловлюються точки зору про те, що державний фінансовий контроль являє собою систему цілеспрямованих контрольних-перевіркових заходів, які здійснюються уповноваженими органами фінансового контролю з метою реалізації державної фінансової політики у таких формах і такими методами, що дають змогу виявляти відхилення від норм законності й доцільності, а також резерви підвищення економічної ефективності діяльності контрольованих суб'єктів з подальшим вжиттям до них превентивних заходів¹²; контроль, який здійснюється для забезпечення реалізації фінансової політики держави через систему законодавчих, організаційних, адміністративних, правоохоронних та інших заходів¹³.

У Лімській декларації керівних принципів аудиту державних фінансів, яка була прийнята на IX Конгресі Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), наголошується, що контроль державних фінансів не є самоціллю, а виступає обов'язковим елементом регуляторної системи, мета якої полягає у своєчасному виявленні відхилень від прийнятих стандартів, порушень принципів законності, ефективності, доцільності й економності управління фінансовими ресурсами, що давало б змогу в кожному конкретному випадку внести відповідні корективи, посилити відповідальність уповноважених осіб, отримати відшкодування збитків та перешкодити або, принаймні, ускладнити повторення виявлених порушень у майбутньому¹⁴.

Нині правова система України не містить спеціального законодавчого акта з регулювання фінансового контролю та державного фінансового контролю. Натомість, свого часу були здійснені дві спроби з метою правового врегулювання відносин у сфері фінансового контролю і державного фінансового контролю на

рівні закону. Зокрема, до Верховної Ради України були внесені проекти законів України «Про систему державного фінансового контролю в Україні» від 3 червня 2002 р. № 1131¹⁵ та «Про державний фінансовий контроль» від 8 лютого 2008 р. № 2020¹⁶.

При аналізі цих законопроектів варто зважати на їх актуальність і нині, оскільки, як зазначалось вище, досі не існує єдиної системи фінансового контролю України, а діюча система характеризується наявністю відособлених елементів без об'єднання їх загальними принципами, що на практиці породжує дублювання повноважень контролюючих суб'єктів, неузгодженість контрольно-перевіркових заходів та зниження ефективності фінансового контролю в цілому. Вказані законопроекти містили визначення поняття і змісту фінансового контролю, розмежування державного фінансового контролю на внутрішній та зовнішній відповідно до міжнародних стандартів, встановлення принципів організації та здійснення фінансового контролю, визначення системи органів державного фінансового контролю тощо.

Позитивним аспектом законопроекту № 1131, на наш погляд, можна вважати спробу запровадження сучасного понятійно-категоріального апарату державного фінансового контролю, видів, функцій та завдань суб'єктів фінансового контролю.

У законопроекті № 1131 зазначалось, що державний фінансовий контроль є різновидом фінансового контролю, який здійснюється відповідними органами державного фінансового контролю і полягає у встановленні фактичного стану справ щодо дотримання вимог чинного законодавства на підконтрольному об'єкті, спрямований на забезпечення законності, фінансової дисципліни і раціональності в ході формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів, які належать державі, а також використання коштів, що залишаються у суб'єкта фінансових правовідносин у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів чи державних позабюджетних фондів та кредитів, отриманих під гарантії Кабінету Міністрів України.

Законопроектом № 2020 державний фінансовий контроль визначений як комплекс цілеспрямованих заходів органів, їх підрозділів чи службових осіб, які здійснюють державний фінансовий контроль у межах повноважень, встановлених законодавством України, з метою упередження, виявлення та припинення фінансових правопорушень на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, а також забезпечення законності, фінансової дисципліни та ефективності формування і витрачання коштів, у тому числі бюджетних, та інших активів у процесі володіння, розпорядження, використання і відчуження державного майна, відшкодування збитків та встановлення міри відповідальності у разі порушення фінансового, у тому числі бюджетного, законодавства. Запропоноване авторами законопроекту № 2020 визначення «державного фінансового контролю» містить ознаки фінансового контролю, а не державного фінансового контролю, оскільки надається загальне бачення суб'єктів з виконання цілеспрямованих заходів. Вищезгадані заходи здійснюються також з метою забезпечення законності, фінансової дисципліни та ефективності формування не лише державних активів.

Варто зазначити, що в обох вищенаведених визначеннях містяться основоположні елементи державного фінансового контролю: система уповноважених органів; контрольна діяльність, що спрямована на забезпечення фінансової дисципліни; об'єктом виступають відносини у зв'язку з використанням фінансових ресурсів, які належать державі через відповідні фонди; предметом державного фінансового контролю є державні кошти.

Чинне законодавство України, як зазначалося вище, не містить визначення державного фінансового контролю. Натомість у ряді нормативно-правових актів передбачено види фінансового контролю залежно від групи відносин, які цими актами регулюються. Наприклад, у Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26 січня 1993 р. № 2939 – XII закріплено перелік головних завдань для Державної аудиторської служби України і встановлено, що державний фінансовий контроль забезпечується шляхом проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель та інспектування¹⁷.

Нормами Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI визначено мету контролю за бюджетним законодавством, надано роз'яснення внутрішньому контролю та аудиту в бюджетних установах¹⁸.

Згідно з ч. 61.1 ст. 61 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI під податковий контроль являє собою комплекс заходів, які здійснюються відповідними органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи¹⁹.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 р. № 679-XIV банківським наглядом є система контролю та активних впорядкованих дій Національного банку України, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими особами, стосовно яких Національний банк України здійснює наглядову діяльність щодо дотримання банківського законодавства України і встановлених нормативів, з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників і кредиторів банку. Також до компетенції Національного банку України входить здійснення валютного контролю, що у вказаному вище законі одночасно реалізується з валютним регулюванням²⁰.

У процесі підготовки й прийняття спеціального законодавчого акта з регулювання фінансового контролю та державного фінансового контролю в Україні, на наш погляд, можна використати зарубіжний досвід регулювання аналогічних відносин. Наприклад, у Російській Федерації свого часу був підготовлений законопроект з регулювання державного фінансового контролю. У ч. 1 ст. 1 проекту Федерального закону «Про

державний фінансовий контроль» визначено, що державний фінансовий контроль є перевіркою дотримання органами державної влади та місцевого самоврядування, юридичним і фізичними особами фінансового законодавства Російської Федерації та суб'єктів Російської Федерації, раціональності й ефективності використання державних фінансів та матеріальних ресурсів²¹.

У правовій системі Республіки Білорусія відсутній спеціалізований законодавчий акт з регулювання відносин у сфері державного фінансового контролю. Натомість у ст. 129 Конституції Республіки Білорусь визначено, що державний контроль здійснюється за виконанням республіканського бюджету, використанням державної власності, виконанням актів президента, парламенту, уряду та інших державних органів, які визначають засади регулювання відносин державної власності, господарських, фінансових та податкових відносин, здійснюються Комітетом державного контролю²². На конституційному рівні сформований об'єкт державного фінансового контролю, організаційні та правові засади діяльності вказаного комітету визначені в Законі Республіки Білорусь «Про Комітет державного контролю Республіки Білорусія та його територіальних органів» від 1 червня 2010 р. № 142-3²³.

Широка сфера застосування фінансового контролю дає змогу істотно впливати на економічний процес, стежити за дотриманням фінансової дисципліни, досягненням фінансової самодостатності регіонів, секторів і галузей економіки, збалансованості державного та місцевих бюджетів, захищеністю фінансово-економічних інтересів громадян і суспільства. Раціональна організація і ефективне функціонування фінансового контролю сприяє забезпеченню національних економічних інтересів держави, поліпшенню керованості фінансовими ресурсами, розвитку ринкової економіки²⁴.

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що фінансовий контроль є комплексним поняттям, основу якого становлять відносини з приводу руху фінансових ресурсів фізичних та юридичних осіб; державний фінансовий контроль як складовий елемент фінансового контролю, спрямований на упорядкування відносин, пов'язаних з фінансовими ресурсами держави. Основне розмежування між відповідними поняттями полягає в суб'єктах, які здійснюють фінансовий контроль та суб'єктах, щодо яких реалізується відповідний контроль і обсягу фінансових ресурсів.

При дослідженні державного фінансового контролю необхідно усвідомлювати, що він виступає складовою фінансового контролю. У свою чергу фінансовий контроль – це комплекс основоположних форм та методів зі здійснення контролю над потоками фінансових ресурсів юридичних та фізичних осіб, що формуються з сукупного суспільного доходу та/або національного багатства і надходять до централізованих та децентралізованих фондів для забезпечення економічної безпеки держави та розвитку держави й суспільства.

Під державним фінансовим контролем слід розуміти систему законодавчо встановлених форм та методів, метою якої є захист фінансово-кредитної системи держави в аспекті дотримання фінансової дисципліни, спрямованої на раціональне, ефективне, цільове, економічне використання фінансових ресурсів держави.

¹ *Гаращук В. М.* Стандарти державного контролю: погляд на проблему / В. Гаращук // *Право України*. – 2002. – № 8. – С. 88–90.

² *Савченко Л. А.* Правові проблеми фінансового контролю в Україні [Текст] : дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / Савченко Леся Анатоліївна ; Академія держ. податкової служби України. – Ірпінь, 2002. – 455 с.

³ *Гаращук В. М.* Вказана праця.

⁴ *Андрійко О. Ф.* Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади [Текст] / О. Ф. Андрійко; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. – К. : Наукова думка, 2004. – 304 с.

⁵ *Гетманець О. П.* Бюджетний контроль: організаційно-правові засади : моногр. – Х. : Екограф, 2008. – 308 с. – С. 11–12.

⁶ *Шутов М. І.* Державний фінансовий контроль в Україні [Текст] : теорія та практика / М. І. Шутов [та ін.] ; Одеська національна юридична академія. – О. : Юридична література, 2004. – 131 с. – С. 10.

⁷ *Стефанюк І. Б.* Державний фінансовий контроль: проблеми ідентифікації й визначення системи / І. Б. Стефанюк // *Фінанси України*. – 2009. – № 11. – С. 13.

⁸ *Державний фінансовий контроль: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.* / Н. С. Вітвицька, І. Ю. Чумакова, М. М. Коцурпатий, Т. М. Фенченко. – К.: КНЕУ, 2004 – 408 с. – С. 18.

⁹ *Гетманець О. П.* Вказана праця. – С. 30.

¹⁰ *Германчук П. К.* Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк та ін. – К.: АВТ, 2004. – 424 с. – С. 17.

¹¹ *Нагребельний В. П.* Фінансове право України. Загальна частина: Навчальний посібник / В. П. Нагребельний, В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос ; за заг. ред. члена-кор. АПРН України В. П. Нагребельного. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 320 с. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://libr.org.ua/books/102.html>

¹² *Івашова Л. М.* Фінансовий контроль і аудит: реалії та перспективи розвитку : моногр. / Л. М. Івашова, О. М. Гнезділова, Н. Г. Волик. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2012. – 260 с. – С. 15.

¹³ *Грінчук М. С.* Реформування системи державного фінансового контролю / М. С. Грінчук // *Вісник ЧТЕІ*. – 2008. – № 4. – С. 317–322. – С. 318.

¹⁴ *Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів* : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/140217?cat_id=32836

¹⁵ *Проект закону «Про систему державного фінансового контролю в Україні» від 3 червня 2002 р. № 1131* : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1131&skl=5

¹⁶ *Проект закону «Про державний фінансовий контроль» від 8 лютого 2008 р. № 2020* : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=31663

¹⁷ Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січня 1993 р. № 2939-ХІІ : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>

¹⁸ Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

¹⁹ Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

²⁰ Закон України «Про Національний банк України» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

²¹ Проект федерального закона «О государственном финансовом контроле» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://old.nasledie.ru/schetpal/15_14/15_14_16/article.php?art=2

²² Конституция Республики Беларусь : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravo.by/pravovaya-informatsiya/normativnye-dokumenty/konstitutsiya-respubliki-belarus>

²³ Закон Республики Беларусь «О Комитете государственного контроля Республики Беларусь и его территориальных органах» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=H11000142>

²⁴ Гетманець О. П. Вказана праця.

Резюме

Шашенок Я. В. Поняття державного фінансового контролю в законодавстві України.

У статті розглядаються позиції представників фінансово-правової та економічної науки щодо проблем пізнання понять «державний фінансовий контроль», «фінансовий контроль» і подвійної природи терміна «контроль». Наводяться приклади законодавчих спроб із встановлення понятійно-категоріального апарату державного фінансового контролю в нормативно-правовій системі України. Також вказуються приклади закордонних правових актів з регулювання державного фінансового контролю.

Ключові слова: контроль, фінансовий контроль, державний фінансовий контроль.

Резюме

Шашенок Я. В. Понятие государственного финансового контроля в законодательстве Украины.

В статье рассматриваются позиции ученых финансово-правовой и экономической науки относительно проблем познания понятий «государственный финансовый контроль», «финансовый контроль» и двойственной природы термина «контроль». Приводятся примеры законодательных попыток по установлению понятийно-категориального аппарата государственного финансового контроля в нормативно-правовой системе Украины. Также указываются примеры зарубежных правовых актов по регулированию государственного финансового контроля.

Ключевые слова: контроль, финансовый контроль, государственный финансовый контроль.

Summary

Shashenok J. Concept of state financial control in legislation of Ukraine.

The article examines how scientists from financial law and legal field of knowledge interpret concepts of «state financial control», «financial control» and dual nature of term “control”. There are examples of legislative attempts to establish conceptual-categorical tools of state financial control in the legal system of Ukraine. Also, indicated foreign examples of legal acts on regulation of financial control.

Key words: control, financial control, state financial control.

УДК 347.73

М. Л. ШОСТАКОВСЬКИЙ

*Михайло Леонідович Шостаковський, аспірант
Київського університету права НАН України*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Фінансова система та фінансова діяльність є досить складним механізмом, який поєднує в собі значну кількість різноманітних елементів управління, взаємодія та налагоджена робота яких є необхідною умовою для ефективного функціонування фінансової системи країни. Важливе значення у цьому механізмі відведено саме органам, до компетенції яких віднесено визначення основних напрямів фінансової діяльності та її безпосередня реалізація у суспільне та державне життя. Державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи у межах своєї компетенції та повноважень визначають дії щодо планування й подальшого розподілу, перерозподілу фінансових ресурсів, їх використання, контролю за цільовим призначенням та правильністю використання фінансів. Метою такої діяльності є підвищення рівня добробуту та життя населення, формування сприятливого клімату для залучення іноземних інвестицій у державу та провідні галузі суспільного виробництва, підвищення рівня економічного розвитку країни.

© М. Л. Шостаковський, 2016